

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 7.1.2005
KOM(2004) 858 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE

**o transpozícii rámcového rozhodnutia Rady z 13. júna 2002 o spoločných vyšetrovacích
tímoch**

{SEK(2004) 1725}

1. ÚVOD

Nárast cezhraničnej trestnej činnosti a rozšírenie terorizmu podnietili členské štáty k prijatiu legislatívneho nástroja zabezpečujúceho harmonizovanú právnu úpravu, ktorá ustanovuje jasné pravidlá pre vytvorenie a činnosť spoločných vyšetrovacích tímov. V praxi už fungovali neformálne tímy, ale neexistoval žiadny právny predpis, ktorý by ich činnosť upravoval.

Prvý krok týmto smerom predstavoval Dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach¹ z roku 2000 (ďalej len „Dohovor 2000“), ktorý pojednáva o spoločných vyšetrovacích tímoch (článok 13) a takisto stanovuje celý rad iných nástrojov na boj proti cezhraničnej trestnej činnosti, napríklad spontánnu výmenu informácií, utajené vyšetrovanie, kontrolované dodávky, atď.

V dôsledku oneskorenia v súvislosti s ratifikáciou Dohovoru 2000 Rada prijala 13. júna 2002 rámcové rozhodnutie o spoločných vyšetrovacích tímoch² (ďalej len „rámcové rozhodnutie“), aby včas zabezpečila nástroje na zlepšenie činnosti spoločných vyšetrovacích tímov.

Účinnosť rámcového rozhodnutia sa skončí po nadobudnutí účinnosti Dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach vo všetkých členských štátoch (článok 5).

Podľa článku 4 rámcového rozhodnutia musia členské štáty prijať potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s rámcovým rozhodnutím do 1. januára 2003.

Dňa 28. novembra 2002 Rada prijala protokol, ktorým sa mení a dopĺňa dohovor o Europol³, s cieľom umožniť úradníkom Europolu zúčastňovať sa na činnosti spoločných vyšetrovacích tímov.

Dňa 8. mája 2003 Rada prijala odporúčanie o vzorovej dohode pre vytvorenie spoločného vyšetrovacieho tímu⁴.

Po teroristických útokoch 11. marca 2004 v Madride Európska rada vo svojej deklarácii z 25. marca 2004⁵ vyzvala členské štáty, aby do júna 2004 urýchlene prijali všetky opatrenia, ktoré sú potrebné na úplnú implementáciu rámcového rozhodnutia a aby zabezpečili, že sa predstavitelia Europolu a Eurojustu pripoja k činnosti spoločných vyšetrovacích tímov čo najskôr.

¹ Akt Rady z 29. mája 2000, ktorým sa v súlade s článkom 34 Zmluvy o Európskej únii prijíma Dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie, Ú. v. ES C 197/1 z 12.7.2000

² Rámcové rozhodnutie Rady z 13. júna 2002 o spoločných vyšetrovacích tímoch, Ú. v. ES L 162/1 z 20.6.2002

³ Akt Rady z 28. novembra 2002 ustanovujúci Protokol, ktorým sa mení a dopĺňa Dohovor o založení Európskeho policajného úradu (dohovor o Europole) a Protokol o výsadách a imunitách Europolu, členoch jeho orgánov, zástupcoch riaditeľov a zamestnancoch Europolu, Ú. v. ES C 312/1 zo 16.12.2002

⁴ Odporúčanie Rady z 8. mája 2003 o vzorovej dohode pre vytvorenie spoločných vyšetrovacích tímov (JIT), Ú. v. EÚ C 121/1 z 23.5.2003

⁵ Dokument Rady 7906/04 JAI, 100

2. ÚČEL SPRÁVY A METÓDA HODNOTENIA

Rámcové rozhodnutia sú záväzné pre členské štáty, pokiaľ ide o výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód sa ponecháva na vnútroštátne orgány. Nemajú priamy účinok.

Keďže v rámci tretieho piliera Komisia nemá právomoc začať voči členskému štátu konanie o porušení, charakter a účel tejto správy sa obmedzuje len na zhodnotenie prijatých implementačných opatrení.

Komisia členským štátom pripomenula ich povinnosti prostredníctvom listu zaslaného 5. februára 2003. V tom čase len jeden členský štát (Spojené kráľovstvo) doručil informácie o implementácii.

Do 31. decembra 2003 poskytlo Komisii informácie o implementácii deväť členských štátov (Nemecko, Španielsko, Taliansko, Luxembursko, Rakúsko, Portugalsko, Fínsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo). V apríli 2004 doručil informácie o implementácii jeden členský štát (Francúzsko) a ďalší členský štát (Rakúsko) informoval Komisiu o tom, že nový právny predpis týkajúci sa spoločných vyšetrovacích tímov má čoskoro nadobudnúť účinnosť. V máji 2004 Komisia opäť kontaktovala členské štáty, ktoré neposkytli žiadne informácie (Belgicko, Dánsko, Grécko, Írsko a Holandsko) a obdržala informácie od troch z nich (Belgicko, Grécko a Holandsko).

V súvislosti s blížiacim sa rozšírením Komisia kontaktovala prístupujúce členské krajiny a žiadala ich o informácie o implementácii rámcového rozhodnutia. Odpovedalo šesť z nich (Cyprus, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Malta a Slovensko).

Hoci konečný termín na predloženie správy Rade bol 1. júl 2004, v snahe posúdiť implementáciu pokiaľ je to možné v čo najväčšom počte členských štátov, sa do úvahy brali aj informácie poskytované až do 15. augusta 2004.

Iba tri členské štáty (Dánsko, Lotyšsko a Fínsko) prijali transpozičný právny predpis do termínu stanoveného v článku 4 rámcového rozhodnutia a iba jeden členský štát (Spojené kráľovstvo), ktorý tiež prijal aj časť transpozičných opatrení v termíne, doručil príslušné informácie Komisii načas.

Celkovo doručilo Komisii príslušné právne predpisy 14 členských štátov (Dánsko, Nemecko, Španielsko, Francúzsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Holandsko, Rakúsko, Portugalsko, Fínsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo). Od piatich členských štátov neprišli žiadne informácie (Estónsko, Írsko, Poľsko, Česká republika, Slovensko), štyri členské štáty doručili návrhy zákonov (Belgicko, Taliansko, Cyprus a Slovensko) a dva členské štáty informovali Komisiu, že návrhy sú v štádiu prípravy (Grécko a Luxembursko).

Kvalita informácií od jednotlivých štátov, ktoré Komisia obdržala, nevyhnutne ovplyvňuje hodnotu a presnosť tejto správy. Komisia pri zhromažďovaní príslušných informácií narazila na množstvo problémov. Okrem toho, vnútroštátne právne predpisy boli len čiastkové a odvolávali sa na iné ustanovenia, ktoré Komisii neboli doručené. Zhodnotenie obdržaných informácií zvýraznilo skutočnosť, že hoci právne

predpisy neboli nevyhnutné, mohlo by byť užitočné predložiť usmernenia alebo obežníky, ktoré by objasnili niektoré základné problémy.

Ťažkosti pri hodnotení tiež vyplynuli zo skutočnosti, že rámcové rozhodnutie vzniklo prebratím článkov 13, 15 a 16 priamo z Dohovoru 2000. Ustanovenia o spoločných vyšetrovacích tímoch sa v Dohovore 2000 dohodli ako súčasť zložitého systému zahŕňajúceho niekoľko nástrojov týkajúcich sa spolupráce v boji proti cezhraničnej trestnej činnosti. Rámcové rozhodnutie o spoločných vyšetrovacích tímoch neprebralo celý Dohovor 2000 a to môže, v prechodnom období do nadobudnutia účinnosti Dohovoru 2000, viesť k nejasnosti pokiaľ ide o niektoré aspekty, napríklad orgán oprávnený založiť tím alebo skutočnosť, že niektoré vyšetrovacie činnosti (napríklad utajené vyšetrovanie alebo kontrolované dodávky, ktoré by mohli tímy úspešne uskutočňovať) rámcové rozhodnutie neupravuje.

Na základe uvedeného sa musí zobrať do úvahy aj skutočnosť, že Dohovor 2000 doteraz ratifikovalo osem členských štátov (Dánsko, Estónsko, Španielsko, Lotyšsko, Litva, Holandsko, Portugalsko, Fínsko). Niektoré členské štáty, ktoré ratifikovali Dohovor 2000, prijali tiež konkrétny právny predpis, ktorým uzákonili rámcové rozhodnutie (Španielsko, Lotyšsko, Portugalsko, Fínsko), zatiaľčo ostatné implementovali rámcové rozhodnutie prostredníctvom zákona o ratifikácii Dohovoru 2000 (Dánsko a Holandsko). Jeden členský štát (Litva) doručil len text konkrétneho vnútroštátneho predpisu bez priloženia zákona o ratifikácii a ďalší (Estónsko) nedoručil žiadne informácie o implementácii, hoci ratifikoval Dohovor 2000.

3. ZÁVERY

V snahe vyhodnotiť implementáciu rámcového rozhodnutia je potrebné mať na pamäti, že členské štáty sú povinné prijať nový právny predpis, pokiaľ je potrebný na transpozíciu rámcového rozhodnutia. Ak teda právny systém ako celok už obsahuje právne záväzné pravidlá, ktoré zabezpečujú plné uplatňovanie rámcového rozhodnutia, ďalší právny predpis nie je potrebný. Okrem toho ani nie je potrebné, aby vykonávacie predpisy obsahovali tie isté formulácie ako rámcové rozhodnutie, pokiaľ ich konečné znenie zaručuje úplné uplatňovanie pravidiel zakotvených v rámcovom rozhodnutí a vytvára dostatočne jasný a konkrétny právny stav.

Vo všeobecnosti si implementácia rámcového rozhodnutia vyžiadala prijatie nového právneho predpisu alebo aspoň zmenu niektorých ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov.

Niektoré členské štáty prebrali rámcové rozhodnutie do vnútroštátneho zákona s viac menej rovnakým obsahom ako rámcové rozhodnutie (Španielsko, Portugalsko), zatiaľčo iné zmenili existujúce ustanovenia alebo prijali právny predpis s novými pravidlami (Dánsko, Francúzsko, Lotyšsko, Maďarsko, Rakúsko, Fínsko a Švédsko).

Jeden členský štát (Spojené kráľovstvo) uviedol, že bolo potrebné prijať iba určité opatrenia, zatiaľčo ostatné boli prebraté prostredníctvom obežníka. Keďže obežník nie je právne záväzný, príslušné ustanovenia sa považujú za také, ktoré nie sú v súlade s rámcovým rozhodnutím.

Tri členské štáty (Nemecko, Litva a Malta) zastávali názor, že na implementáciu rámcového rozhodnutia nebolo potrebné prijímať žiadne osobitné právne predpisy.

V jednom členskom štáte (Holandsko) existujúce právne predpisy umožňujú založenie spoločných vyšetrovacích tímov „pokiaľ tak stanoví zmluva alebo dohovor“. Keďže rámcové rozhodnutie nie je zmluvou ani dohovorom, príslušné ustanovenia s ním nie sú v súlade.

Nasledujúce závery hodnotia postupne implementáciu každého ustanovenia rámcového rozhodnutia. Pre ďalšie objasnenie a podrobné preskúmanie vnútroštátnych právnych predpisov pozri prílohu 1.

So zreteľom na **článok 1 ods. 1**, ktorý je najzásadnejšou časťou rámcového rozhodnutia, je dostatočné, aby všeobecný právny kontext umožňoval založenie spoločných vyšetrovacích tímov ako pracovných skupín vykonávajúcich svoju činnosť v nadnárodnom rozsahu na určité obmedzené obdobie a za určitým špecifickým účelom. Takmer všetky členské štáty s už existujúcimi právnymi predpismi toto ustanovenie implementovali (Španielsko, Francúzsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Rakúsko, Portugalsko, Fínsko, Švédsko). V niekoľkých členských štátoch odkazuje právny predpis na dohodu (Španielsko, Lotyšsko, Maďarsko, Rakúsko, Portugalsko, Fínsko a Švédsko), ktorá je v niektorých prípadoch označená ako vzorová dohoda prijatá Radou (Rakúsko), v iných prípadoch výraz odkazuje na všeobecnú dohodu medzi príslušnými orgánmi (Francúzsko, Litva).

Pokiaľ ide o návrh na zloženie tímov obsiahnutý v **článku 1 ods. 2**, je potrebné poznamenať, že kedykoľvek existujúci právny predpis odkazuje na dohodu alebo rôzne dojednania medzi príslušnými orgánmi, napriek tomu, že neodkazuje na vzorovú dohodu prijatú Radou, nepriamo zahŕňa aj zloženie tímov.

Pokiaľ ide o **článok 1 ods. 3** týkajúci sa vedenia tímov, platné právo a organizačné dojednania, stačí, ak členské štáty stanovia pravidlá, ktoré sa budú uplatňovať na ich území bez konkretizácie pravidiel, ktoré platia v iných členských štátoch. Napriek tomu bol tento článok implementovaný len dvoma členskými štátmi (Španielskom a Rakúskom). Štyri členské štáty prebrali len niektoré ustanovenia, ako napríklad všeobecné pravidlá o „dozornej právomoci“ patriacej vedúcemu tímu, alebo o platnom práve (Francúzsko), alebo napríklad ustanovenia o vedúcom tímu a platnom práve bez odvolania sa na organizačné dojednania (Lotyšsko, Maďarsko a Fínsko). Právne predpisy prijaté ostatnými členskými štátmi (Dánsko, Nemecko, Litva, Malta, Holandsko, Portugalsko, Švédsko, Spojené kráľovstvo) uvedené oblasti vôbec neriešia.

Čo sa týka **článku 1 ods. 4** (definícia „vyslaných členov“) je potrebné poznamenať, že hoci žiadne ustanovenie neuvádza výslovne definíciu „vyslaných členov“, tam, kde vykonávacie právne predpisy hovoria o osobách pridelených do tímu, je zo všeobecného kontextu jasné, že odkazujú na členov spoločných vyšetrovacích tímov z iných členských štátov ako sú tie, kde tím vykonáva svoju činnosť.

Jeden z najvýznamnejších aspektov rámcového rozhodnutia sa týka právomocí vybraných členov (**článok 1 ods. 5 a 6**). Vykonávacie predpisy sa v jednotlivých štátoch výrazne líšia. Zatiaľčo v niektorých členských štátoch sú činnosti, ktorými môžu byť poverení vyslaní členovia, presne uvedené a vymenované (Francúzsko,

Malta a Fínsko), v iných sú zase ustanovenia veľmi všeobecné (Litva) alebo odkazujú na potrebu dohody o založení tímu (Španielsko), na iné spôsoby súhlasu príslušných orgánov (Nemecko) alebo na vnútroštátny predpis (Rakúsko) a ďalšie štáty ponechávajú právomoci zverené vyslaným členom na rozhodnutie vedúceho tímu. (Lotyšsko a Portugalsko).

Článok 1 ods. 7 rieši prípad, keď tím bude žiadať, aby v členskom štáte, ktorý tím zakladá, boli prijaté vyšetrovacie opatrenia. Účelom tohto ustanovenia je zabezpečiť pre spoločné vyšetrovacie tímy možnosť konať aj bez dožiadania. Tomuto ustanoveniu vyhovel len tri členské štáty (Španielsko, Fínsko, Švédsko). Jeden členský štát (Spojené kráľovstvo) obmedzil vyšetrovacie opatrenia len na príkaz na prehliadku a príkazy na predvedenie a prijaté vnútroštátne predpisy sa tým väčšinou nezaoberajú (Dánsko, Nemecko, Francúzsko, Litva, Maďarsko, Malta, Holandsko, Rakúsko, Portugalsko).

Jeden členský štát (Lotyšsko) prijal nejasné ustanovenia, ktoré pravdepodobne nie sú v súlade s článkom 1 ods. 7.

Článok 1 ods. 8, ktorý sa týka potrebnej pomoci od členského štátu s výnimkou tých, ktoré sa zúčastňujú na činnosti tímu, alebo od tretích krajín, v plnom rozsahu prebrali dva členské štáty (Španielsko a Portugalsko) a jeden členský štát prijal nejasné ustanovenia (Lotyšsko). Podľa získaných informácií nemajú ostatné členské štáty pokiaľ ide o článok 1 ods. 8 účinné žiadne právne predpisy.

Ustanovenia o poskytovaní informácií (**článok 1 ods. 9**) priamo prebrali len tri členské štáty (Lotyšsko, Portugalsko a Švédsko). Napriek tomu však v niektorých prípadoch existuje možnosť, aby vyslaní členovia poskytli tímu informácie, ktoré sú k dispozícii vo vysielajúcom členskom štáte. Túto možnosť možno odvodiť od všeobecnej interpretácie právnych predpisov (Španielsko, Maďarsko, Rakúsko, Fínsko). V právnych predpisoch ostatných členských štátov nie je možné nájsť žiadne iné ustanovenia.

Na základe využitia zozbieraných informácií (**článok 1 ods. 10**) je možné si všimnúť, že tri členské štáty ustanoveniam vyhovel v plnom rozsahu (Španielsko, Portugalsko, Švédsko) a dve čiastočne (Rakúsko a Fínsko). Jeden členský štát prijal ustanovenia, ktoré nie sú v súlade s rámcovým rozhodnutím (Lotyšsko).

Pokiaľ ide o **článok 1 ods. 11**, (ktorý stanovuje, že rámcové rozhodnutie platí bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek iné existujúce ustanovenia alebo dojednania o založení alebo činnosti spoločných vyšetrovacích tímov), žiaden z členských štátov nepredložil konkrétne ustanovenie. Z právnych predpisov prijatých na implementáciu však nevyplývajú žiadne rozporné ustanovenia, a preto sa musí mať za to, že každý členský štát vyhovel článku 1 ods. 11.

Možnosť umožniť osobám iným ako zástupcom členských štátov zúčastniť sa na činnosti tímu (**článok 1 ods. 12**) poskytlo len šesť členských štátov (Španielsko, Lotyšsko, Maďarsko, Rakúsko, Portugalsko, Fínsko). V jednom prípade existujúci právny predpis odkazuje na „prípady stanovené v medzinárodnej zmluve“ (Litva). Ostatné členské štáty toto ustanovenie neprebrali.

Pokiaľ ide o **článok 2** (trestná zodpovednosť) ustanovenia prebralo šesť členských štátov (Dánsko, Španielsko, Litva, Malta, Rakúsko, Spojené kráľovstvo); jeden

členský štát ich prebral čiastočne (Nemecko). Ostatné štáty neprijali žiadne transpozičné opatrenia.

Článok 3 (občianskoprávna zodpovednosť) prebrali tri členské štáty v plnom rozsahu (Španielsko, Rakúsko, Portugalsko) a päť členských štátov čiastočne (Dánsko, Litva, Fínsko, Švédsko, Spojené kráľovstvo). Ostatné členské štáty neprijali žiadne opatrenia.

Na záver možno dodať, že iba jeden členský štát prijal transpozičné opatrenia, ktoré sú plne v súlade s rámcovým rozhodnutím (Španielsko).

Napriek tomu je potrebné zdôrazniť, že v prípadoch, kde existujúci právny predpis stanovuje založenie spoločných vyšetrovacích tímov prostredníctvom dohody (pozri komentár k článku 1 ods.1), malo by to zaručovať dostatočnú implementáciu.

V dodatkovej správe Komisia zohľadní ďalšie poskytnuté informácie a v prípade potreby aktualizuje informácie o vnútroštátnych právnych predpisoch. Komisia vyzýva všetky členské štáty, aby dovedy zabezpečili urýchlenú a úplnú transpozíciu rámcového rozhodnutia o spoločných vyšetrovacích tímoch a informovali ju o prijatých opatreniach.

K tejto správe sú pripojené dva pracovné dokumenty vo forme pracovných štúdií útvarov Komisie: v súlade s informáciami zozbieranými Komisiou obsahuje prvý z nich zhodnotenie právnych predpisov prijatých v každom členskom štáte alebo takých, ktoré majú byť prijaté, s odvolaním sa na každé z ustanovení rámcového rozhodnutia; druhý obsahuje tabuľku, ktorá uvádza vnútroštátne ustanovenia, do ktorých boli podrobne prebraté všetky články rámcového rozhodnutia.